

SU/Jaakko Aho

18.1.2024

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta VN/23793/2023

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Eläketurvakeskuksen lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, työttömyysturvalain muuttamisesta annettua lakia ja kumottavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 12 luku, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 ja 2 § sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 13 §. Muutokset koskisivat ansiopäivärahan määrää, palkansaajan työssäoloehdon kertymistä sekä kuntien velvollisuutta järjestää kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuus eräille työttömille työnhakijoille.

Hallituksen esitysluonnoksessa on kuvattu muutosten vaikutuksia työeläkkeisiin. Eläketurvakeskus keskittyy lausunnossaan tuolta osin muutamaa mahdollisesti täsmennystä vaativaan kohtaan.

Ansiopäivärahan tason alentamisen vaikutukset eläkkeisiin

Esityksen mukaan työttömyyspäivärahan taso alenisi portaittain työttömyyspäivärahan keston mukaan. Hallituksen esitysluonnoksessa on todettu, että porrastuksella ei ole vaikutusta työeläkekertymiin, koska porrastus ei muuttaisi eläkekertymän laskennassa käytettävää perustepalkkaa.

Ansiopäivärahan porrastuksella ja muilla esityksen muutoksilla voi kuitenkin välillisesti olla vaikutusta sairausvakuutuslain mukaisilta päiväraha-ajoilta karttuvan eläkkeen määrään. Näin voisi käydä, jos työttömyyspäiväraha-aikaa osuu sairauspäivärahan työtulon laskentajaksolle.

Vaikutukset kotitalouksiin

Hallituksen esitysluonnoksen sivun 53 taulukossa on kuvattu lisäpäiväoikeuden ja enimmäiskeston alkamisen suhdetta ikäluokittain. Taulukossa todetaan vuosi, jolloin ikäluokka siirtyy viimeistään vanhuuseläkkeelle. Kyseessä on täsmällisemmin vuosi, jolloin ikäluokka on viimeistään täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä. Vanhuuseläkkeelle siirtyminen voi tapahtua myös myöhemmin.

SU/Jaakko Aho

18.1.2024

Kyseisessä taulukossa pitäisi olla ikäluokalle 1959 vuoden 2023 sijaan vuosi 2024 ja ikäluokalle 1965 vuoden 2030 sijaan 2031. Ikäluokalle 1965 arvioitu alin vanhuuseläkeikä on 65 vuotta ja 2 kuukautta.

Vaikutukset työeläkemenoon ja -maksutasoon

Hallituksen esitysluonnoksen sivulla 69 todetaan, että esitetyt muutokset alentaisivat Työllisyysrahaston osuutta vuotuisista työeläkekustannuksista (TR-osuutta) arviolta noin 65 miljoonalla eurolla.

TR-osuudella rahoitetaan mm. ansiosidonnaisten työttömyysetuuksien perusteella karttuneita työeläkekustannuksia. Työllisyysrahasto tilittää osuuden työeläkejärjestelmälle Eläketurvakeskuksen välityksellä.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että TR-osuuden muutos heikentäisi lyhyellä aikavälillä työeläkejärjestelmän rahoitusta vuosittain noin 0,06 – 0,07 prosenttiyksiköllä suhteessa vakuutettuun työtulosummaan. Lisäksi voidaan todeta, että eläkekattumien alenemat vähentäisivät pitkällä aikavälillä työeläkemenoja. Jos esitetyillä muutoksilla olisi työllisyyttä kasvattavia vaikutuksilla, niin se taas lisäisi työeläkemaksutuloa ja pitkällä aikavälillä työeläkemenoja.

Eläketurvakeskus

Allan Paldanius

Karoliina Kiuru